

Lausunto ensihoidon jäsenkuntalaskutuksen oikaisusta vuosilta 2013 -2017 / PHHYKY

3788/06.02/2019

Soteltk 20.08.2019 § 72

Valmistelija: sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Kirsi Korttila,
puh. 050 523 0408, etunimi.sukunimi@heinola.fi

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän hallitus pyytää jäsenkunnilta lausuntoa 30.8.2019 mennessä ensihoidon jäsenkuntalaskutuksen oikaisusta vuosilta 2013-2017 .

Hartolan ja Sysmän kunnat ovat tehneet Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymälle selvityspyynnön, joka koskee ensihoidon kuntalaskutusperusteita vuosina 2013-2017. Työvaliokunta käsitteli asiaa ja päätti nimetä työryhmän valmistelevaan asiaa. Työryhmä sai työnsä valmiiksi 29.3.2019. Vuosien 2015-2016 osalta työryhmä ei ollut yksimielinen siirtokuljetusyksiköiden kustannusten kohdentamisesta.

Maksuosuuslaskennan osalta on tehty mm. seuraavat havainnot:

Vuodet 2013-2014

- kuntakohtaisia ensihoitoyksikön ensisijaiseen sijaintipaikkaan ja valmiuteen perustuvia prosenttiosuuksia ei ole päivitetty vuosittain autojen todellisen sijainnin mukaan.

Maksuosuuslaskenta on vuonna 2013 tehty käyttäen valtuuston 3.12.2012 § 150 päätöksessä olevia prosenttiosuuksia. Vuonna 2014 on tehty pieniä muutoksia.

- Yhtymän kirjanpidossa olevat Kela-tulot on kohdistettu jäsenkunnille.

- Hartola-Sysmä Sairaankuljetus Oy:n ajamien ajosten Kela-tulot ovat palvelusopimuksen mukaisesti kuuluneet yhtiölle, joten ne eivät ole yhtymän kirjanpidossa ja siten niitä ei ole voitu käsitellä maksuosuuslaskennassa.

- valtuuston päätöksen perusteluosassa olevissa prosenteissa on soviteltu edellä mainittua poikkeavaa Kela-tulojen käsittelyä Sysmän ja Hartolan osalta silloin käytettävissä olleiden tietojen pohjalta.

- Koska yhtymässä ei ole ollut tietoa Hartola-Sysmä Sairaankuljetuksen saamista Kela-tuloista, ei soviteltuja prosenttiosuuksia ole voitu tarkistaa tilinpäätösten maksuosuuslaskennan yhteydessä.

- Hartola-Sysmä Sairaankuljetukselta pyydettiin työryhmän toimeksiannosta tiedot heidän saamistaan Kela-tulosta vuosilta 2013-2014. Hartola-Sysmä Sairaankuljetus Oy ilmoitti sähköpostilla 14.1.2019, että yhtiön saamat Kela-tulot ovat olleet

- vuonna 2013 Sysmän osalta (yksikkö EPH224) 211.486,22 ja Hartolan osalta (EPH223) 217.723,79 euroa.
- vuonna 2014 Sysmän osalta (yksikkö EPH224) 220.086,10 ja Hartolan osalta (EPH223) 254.083,55 euroa.
- Kela-tuloja ei saatu eriteltynä lähtöosoitteen mukaisesti kunnittain. Yhtymän kirjanpidossa olevat Kela-tulot on kohdistettu lähtöosoitteen mukaiselle jäsenkunnalle.
- Työryhmän toimeksiannosta suoritettiin jälkilaskenta, jossa simuloitiin tilannetta, jossa Hartola-Sysmä Sairaankuljetus Oy:n saamat Kela-tulot olisivat tulleet yhtymän tuloksi ja kuntakohtaiset autojen sijaintiin perustuvat kertoimet laskettiin autojen todellisen sijainnin mukaisesti.
- Työryhmä oli yksimielinen siitä, että suoritettujen jälkilaskennan perusteella on perusteltua oikaista maksuosuuslaskentaa takautuvasti. Tulee kuitenkin huomata, että Hartola-Sysmä Sairaankuljetus Oy:n osalta Kela-tulot perustuvat yhtiön ilmoitukseen ja että ne eivät ole todennettavissa yhtymän kirjanpidosta tai muustakaan tietojärjestelmästä.

Vuodet 2015-2016

- kuntakohtaisia autojen ensisijaiseen sijaintipaikkaan ja valmiuteen perustuvien prosenttiosuuksien laskentaa ei ole päivitetty vuosittain autojen todellisen sijainnin mukaan.
- valtuuston päätöksessä 20.04.2015 § 43 mainittuja muutosblokkeja ei ole huomioitu litin ja Heinolan osalta maksuosuuslaskennassa valtuuston päätöksen mukaisina. Heinolan kaupunki vaati silloiselta Phsoteyltä ensihoidon valmiustason palauttamista vuoden 2014 tasolle (kaupunginhallituksen kannanotto 15.1.2015, kaupunginhallituksen oikaisuvaatimus 16.2.2015 § 77) ja Phsotey hyväksyi oikaisuvaatimuksen (hallitus 23.3.2015 § 37 ja valtuusto 20.4.2015 § 43). Yhtymän valtuusto päätti kokouksessaan 18.5.2015, että ensihoidon muutostalousarvion 2015 yhteydessä varataan Heinolalle mahdollisuus maksaa yöajan lisävalmiudesta erillinen maksuosuus vuosien 2015 ja 2016 ajaksi.
- vuoden 2015 valtuuston päätöksen perusteluosassa on todettu, että kuntakohtaisesta Kela-tulojen kohdistuksesta luovutaan. Näin ei ole maksuosuuslaskennassa toimittu.
- Työryhmässä todettiin, että maksuosuuksien uudelleen laskenta tarvitaan siten, että
 - Kela-tulojen kohdistus kunnille puretaan valtuuston päätöksen mukaisesti
 - kuntakohtaiset auton tallipaikkaan ja valmiuteen perustuvat osuudet laskentaan uudelleen
 - muutosblokit huomioidaan laskennassa litin ja Heinolan osalta. Padasjoen valmiustason lasku tulee huomioiduksi, kun lasketaan uudelleen ensisijaiseen sijaintiin ja valmiuteen perustuvat kuntien prosenttiosuudet
 - siirtokuljetusyksiköiden käsittelystä maksuosuuslaskennassa

ei päästy yksimielisyyteen.

Siirtokuljetusyksiköiden kustannuksia ja tuloja seurattiin omalla vastuuyksiköllä vuosina 2013-2014. Vuonna 2013 siirtokuljetus -vastuuyksikön tulos oli noin -78 000 euroa ja vuonna 2014 noin 393 000 euroa. Vuodesta 2015 eteenpäin siirtokuljetusyksiköiden tuloja ja kustannuksia ei ole seurattu omalla kustannuspaikalla eikä niitä pystytä jälkikäteen eriyttämään. Valtuuston päätöksessä 20.04.2015 § 43 todetaan, että entinen siirtokuljetusresurssi on siirtynyt alueelliseksi resurssiksi ja palvelee kaikkia kuntia tasapuolisesti.

Vuosi 2017

Työryhmä ei käsitellyt vuoden 2017 maksuosuuslaskentaa. Kyseisen vuoden lopullisten maksuosuuksien laskennan yhteydessä autojen sijaintiin ja valmiuteen perustuvat painokertoimet on päivitetty. Kelatulojen kohdistus on tehty kunnittain vastoin valtuuston päätöstä vuoden 2015. 1.7.2016 voimaan tulleessa perussopimuksessa todetaan, että jäsenkunta maksaa asukkaidensa käyttämät palvelut yhtenäisillä suoritehinnoilla. Ensihoidon palveluita ei ole yhtymässä tuotteistettu. Valtuusto on käsitellyt 16.4.2018 kokouksessa § 1 vuoden 2017 jäsenkuntalaskutuksen periaatteita ja siellä hyväksynyt asukasluvun käytön jakoperusteena (15 % asukasluvun perusteella, 85 % yksikön ensisijaisen perusteella).

Puhtaasti suoritepohjainen ensihoidon kustannustenjakoa ei yhtymän tietojen mukaan ole käytössä missään sairaanhoitopiirissä. Valtakunnallisesti tarkasteltuna asukasluvun perusteella kohdistettava kustannusosuus on keskimäärin korkeampi muualla kuin mitä Päijät-Hämeessä on kuntien kesken sovittu. Muutamassa sairaanhoitopiirissä osa kustannuksista kohdistetaan suoritepohjaisesti, mutta näissäkin suoritteiden käsite vaihtelee ("tehtävämäärä", "tehtäviin käytetty aika", "tehtäviin käytetty aika + kiireellisyys"). On myös huomattava, että ensihoidon palvelusta suuri osa on valmiuden ylläpitoa, jonka huomioiminen puhtaasti suoritepohjaisessa kustannusten kohdistuksessa on hankalaa. Sysmän (8.4.2019) ja Hartolan kunta (23.4.19) ovat esittäneet euromääräiset oikaisuvaatimukset vuosien 2013-2016 kuntalaskutukseen ja vaatimuksia myös vuoden 2017 laskennan oikaisemisesta perussopimuksen mukaiseksi. Hartola on lisäksi esittänyt vaatimuksen vuoden 2018 laskennan oikaisemisesta. Kyseiset oikaisuvaatimukset ovat liitteenä. Hartolan ja Sysmän kunnan esittämät vaatimukset eivät kaikilta osin vastaa työryhmässä muodostettua näkemystä ja poikkeavat siten alla esitetystä yhtymän näkemyksestä. Näkemysero liittyy siirtokuljetusyksiköiden käsittelyyn maksuosuuslaskennassa.

Yhtymän esitys, johon pyydetään kuntien kannanottoja

Vuodet 2013-2014

Maksuosuudet lasketaan uudelleen siten, että

- kuntakohtaiset autojen sijaintiin perustuvat %-osuudet lasketaan uudelleen todelliseen autojen sijaintiin perustuen
- siirtokuljetusyksiköt käsitellään yhteisenä kustannuksena ja resurssina
- bruttokustannusten laskennassa huomioidaan Hartola-Sysmä Sairaankuljetus Oy:n ilmoittamat Kela-tulot ikään kuin ne olisivat olleet yhtymän tuloa ja yhtymän kirjanpidossa. On kuitenkin huomattava, että nämä perustuvat yhtiön ilmoitukseen, eivätkö ole todennettavissa yhtymän kirjanpidosta tai muista tietojärjestelmistä.

Hartola ja Sysmä ovat omissa vaatimuksissaan lähteneet siitä, että siirtokuljetusyksiköt vuosina 2013-2014 kohdistettaisiin Lahden kaupungille. Tämä ei vastaa työryhmässä muodostettua näkemystä.

Vuodet 2015-2016

- kuntakohtaiset autojen sijaintiin perustuvat %-osuudet lasketaan uudelleen todelliseen autojen sijaintiin perustuen
- siirtokuljetusyksiköt käsitellään yhteisenä resurssina perustuen valtuuston 20.4.2015 § 43 päätökseen.
- Kela-tulojen kohdistaminen kunnittain puretaan valtuuston 20.4.2015 § 43 päätöksen mukaisesti.

Vuosi 2017

Maksuosuudet lasketaan uudelleen siten, että Kela-tulojen kuntakohtainen kohdistus puretaan ja noudatetaan siten valtuuston päätöstä 20.4.2015 § 43. Sysmän ja Hartolan vaatimusta jälkikäteen tehtävästä tuotteistuksesta ei ole yhtymän näkemyksen mukaan mahdollista toteuttaa. Pelkkä tuotteistus ja hinnoittelu ei riitä, vaan lisäksi pitäisi pystyä jälkikäteen raportoimaan ensihoidon tehtävät sovitun tuotteistuksen mukaisesti jäsenkunnittain, mihin tietojärjestelmissä ja kirjaamisessa ei ole varauduttu.

Phhykyn ehdottaman uudelleen laskennan vaikutus Heinolalle

Heinolan osalta uudelleen laskennan vaikutus maksuosuuksiin vuosilta 2013-2014 on +114.400 €, vuosilta 2015-2016 +217.930 € ja vuodelta 2017 +170.007 €, eli yhteensä 502.337 €.

Esityslistan liitteenä ensihoitokeskuksen korjatut maksuosuudet 2013-2017, yhteenveto

Sosiaali- ja terveystoimintajohtajan (KK) ehdotus:

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle lausuntona seuraavaa:

Ensihoidon vuosien 2013-2014 maksuosuudet tulee laskea uudelleen siten, että kuntakohtaiset autojen sijaintiin perustuvat %-osuudet lasketaan uudelleen todelliseen autojen sijaintiin perustuen. Siirtokuljetusyksiköiden osalta ei käsittääksemme ole sovittu poikkeavaa kustannustenjakoa vuosina 2013 ja 2014.

Vuosien 2013 ja 2014 bruttokustannusten laskennassa huomioidaan Hartola-Sysmä Sairaankuljetus Oy:n Kela-tulot ikään kuin ne olisivat olleet yhtymän tuloa ja yhtymän kirjanpidossa, mutta uudelleen laskennan tulee perustua yrityksen kirjanpidosta todennettuihin vienteihin, ei pelkästään yrityksen ilmoittamiin tietoihin.

Vuosien 2015 ja 2016 kuntakohtaiset autojen sijaintiin perustuvat %-osuudet lasketaan uudelleen todelliseen autojen sijaintiin perustuen ja siirtokuljetusyksiköt käsitellään yhteisenä resurssina perustuen valtuuston 20.4.2015 § 43 päätökseen. Kela-tulojen kohdistaminen kunnittain puretaan valtuuston 20.4.2015 § 43 päätöksen mukaisesti.

Kiistatonta on, että vuosien 2015 ja 2016 osalta Heinolan kaupunki on sitoutunut maksamaan valmiuden säilyttämisen 2014 vuoden tasolla, vaikka laskutusta ei käytännössä aikanaan toteutettu silloisen Phsoteyn taholta.

Vuoden 2017 maksuosuudet lasketaan sovitusti auton sijainnin (85 %) ja kapitaation (15 %) mukaan. Uudelleen laskennassa Kela-tulojen kuntakohtainen kohdistus puretaan ja noudatetaan siten valtuuston päätöstä 20.4.2015 § 43. Jälkikäteinen tuotteistus vuodesta 2017 alkaen ei liene järkevää, mutta ensihoidon laskutusta on syytä kehittää suoritepohjaiseksi, mikä edellyttää ensihoidon tuotteistamista.

Kiistatonta on, että ensihoidon jäsenkuntalaskutuksessa on vuodesta 2013 lukien virheellisyyksiä eikä sovittuja kustannustenjakoperusteita ole noudatettu. Virhe on tapahtunut silloisen Phsoteyn ja nykyisen Phhykyn laskutuksessa, eikä virheitä ole korjattu tilinpäätöksen yhteydessä.

Päätös:

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Kirsi Lehtimäki ilmoitti esteellisyydestään hallintolain 28 §:n 1 mom. 4) kohdan perusteella ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi.

Muutoksenhaku: muutoksenhakukielto

Jatkokäsittely: kaupunginhallitus